

Lidn
Naczelne Dowództwo W. P.
(Sztab Generalny).

Poczta Polowa 53.

430/12 a=165
~~XXXXXX~~ d. 27. lipca 1920 r.

ODDZIAŁ II.

Ew/G. Nr. 31840(II).

TAJNE

DO

ADJUTANTURY GENERALNEJ NACZELNEGO WODZA.

Przesyła się do wiadomości odpis w tłumaczeniu trak-
tatu pokojowego zawartego między Litwą i Sowiecką Republi-
ką Rosyjską. -

1. załącznik.-

I. Zastępca Szefa Sztabu Gen.

K U L I N S K I m.p.

gen.ppor.

Za zgodność:

[Signature]
O t r z y m u j a :

Adjutantura Generalna

M.S. Wojsk. Sekcja Traktatowa.

M.S. Zagranicznych.

Oddział III. N. D.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. Dz. *430/12* dnia *29/11* 19*20* r.
1. załącz. Wydział.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

6.

Odpis traktatu pokojowego, zawartego między
Litwą i Sowiecką Republiką Rosyjską
4 lipca 1920 roku.

P u n k t 1.

Opierając się na zasadach, głoszonych przez Socjalistyczną federatywną Rosyjską Sowiecką Republikę, z których wynika że narody mają prawo stanowienia o sobie i nawet oddzielenia się od państwa, których część stanowią, Rosja uznaje bez zastrzeżeń niepodległość państwa Litewskiego ze wszystkimi konsekwencjami prawnymi, które z tego wynikają. Dobrowolnie i na wieczne czasy, Rosja zrzeka się wszystkich swych praw suwerennych do narodu i terytorjum Litewskiego.

Fakt, że Litwa kiedyś należała do Rosji, nie nakłada żadnych zobowiązań na naród i terytorjum litewskie, względem Rosji.

P u n k t 2.

Granica między Rosją i Litwą przechodzi : zaczynając od miejsca, gdzie rzeka Gorodziańska wpada do rzeki Bohr w 2-ch wiorstach na wschód od Czarnegolasu wzdłuż Gorodziańskiej między wsiami Chmielniki = Chmielowka i wsiami Lewki = Olcha, stamtąd ~~wzdłuż dopływu~~ przez suchą dolinę w kierunku na południe od wsi Weselogo, stamtąd wzdłuż dopływu bez nazwy rzeki Kamienna w odległości 1 wiorsty od Weselowo.

Następnie
Zatem granica idzie z biegiem rzeki Kamienna na przestrzeni 1 wiorsty; stamtąd po osuszonej dolinie w kierunku po bliżu gminy Nerasnaja do źródeł dopływu bez nazwy rzeki Siderka, później wzdłuż tego dopływu do połączenia jego z Siderką w 1 wiorście od Siderki, idąc z biegiem Siderki (Siderjanki) między wsiami Szestaki = Siderka przed Sidną i wioskami Suraszi = Ogorodniki przed ~~Beniaz~~ Beniaz, przed Liwinką między Zwierami i Timany do Iowsziki, stamtąd przez suchą dolinę w kierunku północnej granicy Czuprynowo do

trygonometrycznego punktu 1980, który znajduje się w 1-ej wiorście na południe od Nowodziele, potem w kierunku północnym od wsi Tolez przeciętnie w odległości jednej wiorsty na północ od tej wsi, stąd w kierunku od Dubowej, później wzdłuż Indurki przed Luzki, przed Indurą, przed Prokopowicze, przed Bielewo, dalej wzdłuż Łaszanki, przed Bobrownikami i dalej wzdłuż tej samej rzeki do połączenia się ze Swisłoczą. Następnie wzdłuż rzeki Swisłocz aż do połączenia jej z Niemnem; stąd wzdłuż Niemna do połączenia z Berezyną; wzdłuż Berezyny; stąd wzdłuż Swisłocz i Wołożynką zachodnią między Bołożyn i do północnej granicy Bryłki-Burłaki i Polikszyszowszczyzna; stamtąd na północo-wschód do wschodniej granicy ^{Marszałki} ~~Marszałki~~ i Gentowszczyzny (Mendzykowszczyzna), ~~stamtąd~~ prawie że w odległości 1 wiorsty od tej wsi, później na północo-zachód w kierunku wsi Cholechów, prawie że na 1 wiorstę w kierunku zachodnim, dalej w kierunku Suchonaszowszczyzny, prawie 1 wiorstę na zachód, stąd linja graniczna skręca na północo-zachód w kierunku Berezowca i stąd wciąż w odległości jednej wiorsty na zachód, później na południo-wschód w kierunku Waskowej na zachodniej granicy, stąd w kierunku Łalkowszczyzny prawie że w odległości jednej wiorsty na zachód, stąd na północ do granicy zachodniej Kulewszczyzny i koło tej na północ między wsiami Drehy i Zerlaki, stąd na północo-zachód do granicy wschodniej Karawiny i na granicy zachodniej, Adamowicz, dalej do zachodniej granicy Mysłewiczy, zatem do wschodniej granicy Buchowszczyzny koło dworca kolejowego Mołodeczno, przecinając węzeł kolejowy tym sposobem, że tor kolejowy Wilno-Mołodeczno-Lida, zostają na terytorjum litewskim, a linja kolejowa Wilejka-Mołodeczno-Mińsk na terytorjum rosyjskiem, stamtąd wzdłuż Buchowki do połączenia się jej z rzeką Uszą, potem wzdłuż rzeki Uszy do wsi Usz, skąd skręca na północo-wschód i idąc przez suchą dolinę do zachodnich granic wsi Szobódka-^{Stuga} ~~Bohaja~~ Prenta; stąd wzdłuż Naroczy do wsi Czeremszczyca na 1 wiorstę stamtąd skręca na północ i idzie do wschodniego wybrzeża jeziora Bła

da; w odległości wiorsty biegnie na północ przez jez. Miastra i przy wyjściu tego jeziora przez suchą dolinę między Nikolce na zachód Ejmczaki na wschód, dalej na północ w kierunku Wołoczek prawie 1 wiorstę na zachód, stamtąd idzie na północ przez jez. Madzioł w kierunku Przegrodze prawie 1 wiorstę na zachód; stąd w kierunku źródła Moldziolka i wzdłuż tej rzeki do połączenia z Disną; stąd granica idzie przez suchą dolinę na północo=wschód w kierunku Borowaja prawie 1 wiorstę na zachód; dalej na północo=zachód przez jez. ^{Michalinska} ~~Michalinska~~, stąd wzdłuż Nisze ^{enka} ~~enka~~, skąd równolegle do jez. Ozyrajce do zachodniej granicy folwarku Repisyce, do zachodniej granicy Zamosc ~~jeziora~~ przez jez. ^{Tolwa} ~~Solwa~~, wzdłuż Joliwika przez jez. Driwiaty, przez jez. Sno, przez jez. Nesneji, później na północ przez jez. Nedrowo i stąd wzdłuż Drujki do granicy gub. Kowieńskiej do Dźwiny przy folwarku Szafranowo.

=====

ANNEKS I.

=====

Granica z Polską i Estonją będzie określona ~~po~~ porozumienia z temi państwami.

ANNEKS. II.

=====

Granica państwa między dwoma krajami w drodze pertraktacji powinna być oznaczoną na miejscu, przez Komisję mieszaną, złożoną z równej liczby przedstawicieli. Komisja ta przy wyznaczeniu granic, powinna opierać się, nadanych etnograficznych i ekonomicznych, biorąc pod uwagę o ile to jest możliwe granice naturalne; miejsca zamieszkałe powinny w całości należeć do jednego z tych państw, aż do możliwej granicy. W razie ^{gdzie} granica przechodzi przez jeziora, rzeki i kanały, takowa przechodzi przez środek tych jezior, rzek i kanałów o ile traktat nie przewiduje czego innego.

P u n k t . III.

Ochrona granic jak i kwestje celne i inne tego rodzaju będą uregulowane za pomocą osobnego porozumienia się w chwili

kiedy terytorja jeszcze częściowo okupowane przez Rosję , częściowo przez Litwę będą oswobodzone .

P U N K T IV.

Obie strony zobowiązują się :

1. Nie pozwalać na swym terytorjum formowaniu się ~~na~~ pobytu władz , organizacji i ugrupowań, mających na celu walkę zbrojną ze stroną przeciwną. Także nie pozwala wewnątrz swych granic na pobór i mobilizację wojsk tych władz, ugrupowań i organizacji , a także zabraniać pobytu ich przedstawicielom i ich funkcjonariuszom.
2. Zabrania się państwom, które znajdują się w rzeczywistości w stanie wojny ze stroną drugą, organizacjom i ugrupowaniom, które mają na celu walkę zbrojną ze stroną przeciwną, w wożu do swych portów, oraz przewozu przez swe terytorjum wszystkiego tego , co może być użyte przeciw drugiej stronie, jako to : sił zbrojnych , materiału wojennego, środków techniczno - wojennych , materiałów artyleryjskich, materiałów intendenckich , inżynieryjnych i awiacyjnych.

P U N K T V.

W razie jeżeli neutralność Litwy będzie ustanowioną, Rosja obowiązkuje się ze swej strony ją uszanować i podzielić odpowiedzialność, która wynika z gwarancji tej neutralności.

P U N K T VI.

niniejszego

W dniu ratyfikacji ~~maxxaxa kxxkxx~~ traktatu , osoby które się znajdują wewnątrz granic Litwy, które tam zechcą zamieszkać, albo w braku rodziców, również jak i ci, którzy zapiszą się do stanu włościańskiego do gmin, albo do innych stanów terytorjów litewskich, będą uznani za obywateli litewskich, jak i ci, którzy w ciągu więcej niż 10 lat aż do 1914 r. mieli stałą pracę z wyjątkiem byłych funkcjonariuszów wojskowych i cywilnych , oraz ich rodzin pochodzenia nie litewskiego. ■

Osobnicy tejże kategorii , którzy w czasie ratyfikacji niniejszego traktatu będą mieszkali w innych państwach, ale nie naturalizowani w nim, będą również przyznani za obywateli litewskich. 10

Zatem wszyscy ci, którzy doszli do 18 lat i którzy mieszkają na terytorjum litewskim, mają prawo w ciągu jednego roku, od dnia ratyfikacji niniejszego ^{traktatu} ~~ustępstwa~~ wybrać poddaństwo rosyjskie dla samych siebie . dla ich żon i potomstwa, o ile by nie było innego

porozumienia między stronami . Tak że osoby, które zamieszkają na terytorjum rosyjskiem i znajdują się w tychże warunkach, opisanych w pierwszej części tego punktu, w tem że okresie czasu i w tem że porządku, mogą wybrać poddaństwo litewskie.

Oni którzy złożą deklarację wyboru a także ich potomstwo, zachowają wszelkie prawa na majątki ruchome i nieruchome w granicach obowiązujących praw w tym państwie, w którym zamieszkują, ale oni zobowiązują się w ciągu roku, od dnia złożenia deklaracji o wyborze poddaństwa opuścić kraj, mając prawo ~~raz~~ do zlikwidowania swych własności ruchomych i nieruchomych albo do ich wywozu.

Aneks I. Terminy są podwójne dla osób zamieszkałych na Kaukazie i w Rosji Azjatyckiej.

P U N K T VII.

Rząd rosyjski stwierdziwszy, że Litwa była prawie zupełnie zrujnowana przez wojnę światową i że obywatelowie litewscy nie są w stanie odbudować swoje życie ekonomiczne, a w szczególności do odbudowy ich zrujnowanych zabudowań, oraz zniszczeniu któremu podległy lasy litewskie, postanowił:

1. oswobodzić Litwę od wszystkich długów i innych zobowiązań ciążących na Rosji, rozumiejąc pod tym emisję pieniędzy papierowych, czeków skarbowych, obligacji, zaświadczeń wartościowych, zewnętrznej i wewnętrznej pożyczki państwa rosyjskiego, gwarancję różnych instytucji i przedsiębiorstw i gwarantowanie pożyczek tychże instytucji i przedsiębiorstw. Reklamacje wycen
kredytorów rosyjskich w części odnoszących się do Litwy mogą być kierowane tylko do Rosji.

2. W pobliżu granic litewskich w okolicach dróg wodnych i kolej-
zelaznych rząd litewski jest upoważniony do wycięcia lasów na przestrzeni 100.000 hektarów.

Te poręby będą robione stopniowo w przeciągu 20 lat w lasach oznaczonych przez administrację lasów rosyjskich i zgodnie z ich rozplanowaniem. Warunki wykonania tych porębów będą oznaczone przez komisję mieszaną, składającą się z równo-

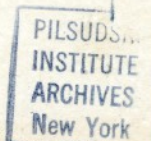
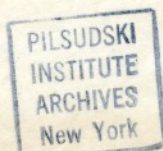
iloscie przedstawicieli tej i drugiej strony

2. Dać rządowi litewskiemu 3. miliony rubli w złocie w ciągu półtora miesiąca po ratyfikacji niniejszego traktatu.

za zgodzić

Lubiński
por.

12



12